

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Szobotica, 1922. évi január hó 21. XXIII. évfolyam 21. szám. SZOMBAT

Megjelenik minden reggel, Unnep után délben.
Telefon: kiadó hivatal 8-88. szerkesztőség 5-10.

Ára fél dinár

Szerkesztőség: Kralja Aleksandra-utca 4. sz.
Kiadóhivatal: Kralja Aleksandra-utca 1. szám.

A zsidó nemzetiség

Irta: Dobány Gyula dr.

A „Bácsmezei Napló”-ban a minap ezzel a címmel vezércikk jelent meg. A szerkesztőség akkor hangsúlyozta, hogy a lap e kérdésben nem foglalja el sem a cikkben képviselt, sem az azal ellentétes álláspontot. Mégis, anélkül, hogy vitát szándékoznánk megindítani, szóhoz kívánjuk juttatni az alábbiakban az ellenkező felfogást is. És ehhez a cikkirónak mely erudícióját és nemes eloquentia-ját ítéljük legmértőbbnek.

Egyik keleti nép ősi hagyományára a világ tereméséről ezt mondja: »És a dolgok, amint születtek, nőttek, világ-gá kapcsolódtak, minderről nem tudtak semmit.«

Mesteri szavak. — A szenvedő, vérző, néha dicsőségesen ragyogó emberiség történelme dióhéjban. Mintha az emberekről szólnának, akik a történelmet élik vagy csinálják: »de nem tudnak róla semmit sem«. Pílatusról, aki megvívta a felbujított tömeggel való vitakozást, parancsot adott a keresztrefeszítésre, nem ismervén fel a történelmet. Az egyházzól, mely ötszáz évig tiltotta Kopernikus világrendszerének nyomatását, a tant, hogy a föld mozog. Anatole France párisi gazdasszonyairól, akik a konvent idejében délutánonként a gulló-tinnak támaszkodva kötögettek harisnyát.

Most is döntő lépésekkel halad az emberiség célja felé. — Hová vezet az ut? Erről vitakozni kár. Örüljön, akinek ma szemre van, amely megölti a történelmi erők gigászi harcát, fűle van, hogy meghallja, mint dübörög távolból egy vajudó világnak közelgő rohama.

Nagyon kiesnyes, nagyon mellékes, kinek van igaza az ut előrerajzolásában. De felismeri, elhomályosítani nem engedti napjainknak itt-ott felvilágló új energiaforrásait, ez volna az intellektuelek dolga.

Hogy ne írjanak ezek az intellektuelek arról, hogy »zsidó nemzet pedig nincsen«, amikor Keletheurópában 7 millió zsidó folytat tragikus és szíves küzdelmet »nemzetis léteért«.

Hogy ne írjanak arról, hogy zsidó nemzeti nyelv pedig már nincsen, mert ők, a tizenkét millió zsidóból 3-4 millió a héber nyelvet nem érti, akkor, amikor Palesztinában megjelent Ady. Arany, Vörösmarty, Petőfi költeményeinek héber kiadása, épp úgy, mint Zolának »Debaclé»-ja mellett a zsidó paraszti falvak lakosai által szerkesztett héber mezőgazdasági szaklapok és zsidó kémiai és agronómiai intézetek héber kiadványai, az ott megjelenő héber napilapok nagy számáról nem beszélve. Egy olvasóközönség részére, mely az új héber

nyelvet nem azért beszéli, mert sovínyszák, hanem mert másképpen nem tudnak, mert gyermekeik játékaik, munkásaik dalai és a családi élet intím kérdése csak ezen a nyelven tudnak megszólalni.

Hogy ne írjon egy zsidó intellektuel arról, hogy »nincs egy nemzet sem a világban, amelyben a zsidók mint nemzeti kisebbség szervezkedtek volna«, amikor már a háború előtt Bukovinában törvény szabályozta a zsidó nemzeti katasztert, amikor már az ifjútörök forradalom után a török alkotmányos élet tizenhárom mandátumot adott minden vita és érvelés nélkül a zsidó nemzetiség képviselőinek a parlamentben. Főleg azonban, amikor most a litván köztársaság alkotmányában két államalkotó egyenrangú nemzet hatalmi köre lett pontosan megállapítva: a litván és a zsidó nemzet. A szomszédos Lengyelországban pedig a zsidó nemzetiségi képviselők klubja elkeseredett és bátor küzdelmet folytat a cikkirő értesítése szerint csak »papiroson« meglevő zsidó nemzetiség kisebbségi jogaiért, melyeket a békeszerződésbe Párisban a »papiroson élő« lennelországi zsidó nemzetiség delegációjának fáradhatatlan agitációjára vetek bele a nagyhatalmak.

A bolsevik Oroszországban pedig börtön, bujdosás és ezer halál veszélye közepette küzdött az intellektuel zsidóságnak egy maroknyi csapata a héber színház és iskolák fentartásáért, melyeket a bizonyára nem »papiroson« szereplő zsidók látogatnak.

Nem folytatom a felsorolást, mert a zsidó nemzetiség című cikknek minden egyes ténybeli adatát kellene akkor a valóság ezer adatával megcáfolni.

Ezeket a ténybeli tévedéseket annak a millió zsidó tömegnek most induló munkája és erőfeszítése egy fizikai, erkölcsi, politikai reneszáncéért hamarosan meg fogja cáfolni. Azé a hűsorság, melynek szívbeli ügye a zsidó nép fenmaradása, regenerálása saját otthonában. Melyet nem kötelességi érvek és tudományos adatok tesznek zsidó nemzetiségűvé, hanem a vér ereje. És az, hogy arról a népi érzésről beszél nekik héber és jiddis nyelvű irodalmuk, dalai, legendáik, sőt mythosai, mint minden más népnek.

Ezek a keletheurópai zsidó paraszti és iparosok, kézművesek és — (akár hiszi a cikkirő, akár nem) — az Ausztriából, Németországból, Romániából, Csehszlovákiából, sőt Magyarországból is már eddig ezrirelt kivándorolt zsidó egyetemi hallgatók, diplomás emberek, ma már ott kinn vannak a »papiros országban«, köztük nagy kontingense a »jó«, vagyis vagyonos családok gyermekeinek, akik ma már kint

véres kézzel törnek kőveket, ásnak csatornákat, építenek az olajfák hegyének sziklás oldalain terraszokat. Küzdve malariával, néha beduinokkal, hajléktalansággal. Nem nagyobb darab kenyérért, nem »vrvnyesülésért«, hanem azért, hogy legyen ezen a világon egy hely, ahol minden zsidó ér és tehetség a zsidó becsületet teszi ragyogóbbá. Ahol ne kelljen minden életbe lépő zsidó ifjnak erői jobbik felét a társadalmi egyenrangúság kivívásában és később megővésében kimeríteni.

Ezért a nemzeti mozgalomért, mely ezenfelül százezernyi árvt, álldobót akar nemcsak menedékek állítói, hanem egész Európa felett lebegő árnyékából, egy rengeteg eruptív erő és társadalmi veszélyt magában rejtő páriatömegből saját rögén élő munkás parasztokat csinálni, mondom, ezért nem szükséges kiesinyes perbe szállnom.

Amiért szót emelek ezuttal, az a ilkatozás egy meggondolatlan szó és beállítás ellen.

Hogy végzetesen eltéveszti a mértéket, aki a magyar nemzetiségi szervezkedést véde, a zsidó nemzetiségi szervezkedésről, mint »irredentáról« beszél, azt hiszem első percre világos. És hogy egy becsületlen nemzetiségi kisebbségi álláspont, ha mindjárt zsidó nemzetiségi is, becsületességben és őszinteségben, különösképpen azonban bátorágban megállja a versenyt győztesen is a cikkirő álláspontjával, azt súlyosan és szomorúan világitja meg a zsidó asszimilációnak természetes gyűlölete és logikus következménye, amiód a cikkirő ur egyben felajánlja, hogy ugyan ez a generáció még magyar, de a következő, mely már szerbül fog nevelkedni, jó szerb lesz.

Abban a légkörben, amelyért mi a nemzetiségi kérdés körül küzdünk, egy végleges zsidó nemzetiségi szervezkedés, a nyílt fellépés nemzetiségi érdekeinkért szerbül, magyarul, németül szemben és amikor a nemzetiségi szabadságok védelméről és képviselőtől van szó, a többi nemzetiségi kisebbséggel karöltve: — ez az ut az, amely gyenge jellemű zsidóknak szolgálékü csuszás-mászása, a másik oldalon pedig a magyarságnál csak visszatetszést keltő tündető magyarság-reprezentálás helyébe egy magyarral, szerbül szemben tisztá és becsületlen viszonyt teremt.

Egyetlen pont van, ahol a cikkirőval egyetérték. Ez az ő szubjektív vallomása. Erről vitakozni nem lehet. Ez az a megállapítás, hogy magyar szón, magyar kulturán nevelkedünk, annak szeretetét belőlünk kiölni nem fogják. De igenis ki kell gyögyölnünk már egyszer abból a tévhitből, hogy a magyarság reprezentásai mi egyáltalában lehetünk még valaha, hogy szerb, román, román, francia, angol,

minket bárnikor annak tekintene. Hogy erkölcsi sulya lenne mondjuk Szerbia, politikai életében annak a hangnak, amely magyar érdekek képviselőtében zsidók ajkairól hangzik el, hogy magyar érdekeknek tesszünk szolgálatot, amikor magunkat a magyar nemzetiség szószólójaként feltöljük.

Egészen eltekintve attól a törvénytől, mely Magyarországon kimondta a zsidó nemzetiség létezését, természetes dolog, hogy meglehetősen kielevezett nemzetiségi viszonyok idején minden népréteg annyit oltalmat fog szerezni jogai részére, amennyi szervezett erőtt tud adni a vele küzdőknek vagy szövetezőknek. Így a jövőjodina nemzetiségi kisebbségek blokkjában a zsidók annyit, amennyit tölük ez várhat.

És itt a külön zsidó szervezkedés kérdését egy számtalan művelettel lehet illusztrálni. Ha a jövőjodina nemzetiségek a szerb radikális pártnak lopolai posztlak-szónokai szerint szenvedtek eddig, sérelmeket, igazságtalanságukat, úgy mi zsidók a szervezkedésben és igazságtalanságokban egy pluszt kaptunk, mert mi azonfelül, hogy magyarokként voltak sérelmünk, ezenfelül mint zsidóknak külön elszervezett igazságtalanságaink voltak.

A magyar nemzeti szervezkedésbe ez a plusz nem fér bele és nem lehet programpont, mert a magyar párt nem lesz zsidó párt.

A másik oldalon pedig amennyi erkölcsi erővel növelné a zsidóság csatlakozása a magyarság szervezkedését, ugyanannyival rontja le az, hogy a szervezettlen zsidóság, melynek tagjai a zsidó szervezkedésplusszal szemben semmiféle külön szervezettel nem bírnának, egyéni gerincük vagy jellemtelenségük szerint, csatlakoznának a hatalomhoz ott is, ahol az erkölcs és becsület mást kívánna. Ami nemcsak a magyarság erőgyarapodását egyensúlyozná, hanem a zsidógyűlöletet felkeltendő a szerbeknél a magyarokhoz csatlakozott zsidók miatt, a magyaroknál a szerbekhez csatlakozott zsidók miatt.

Hogy a zsidó nemzetiségi szervezkedés a kézségi, megyei, tartományi, vagy országos életben mely határig megy el, azt a jövőjodina zsidóság csak 25.000 létszáma szabja meg a lehetőségek szerint.

És szervezkedésünk még csak nem is lenne újsg még Szerbiában sem, ahogyan dr. Fischer Jákó írta. Mert a horvátországi zsidóság egyes városokban teljes egyöntetűséggel zsidó nemzetiségi képviselőket jelölt és választott meg az önkormányzati testületekbe. Boszniában pedig már régi törvény intézményei után a külön zsidó kurya egyes közeleti fázisokban.

A génuai konferencia munkarendje

Róma. A génuai értekezlet részletes napirendjét a következőkben állapították meg:

1. Határozathozatal oly alapelvek megálapításáról, amelyekkel a cannesi értekezlet január hatodikki megállapodása magában foglalt.

2. Az európai békenéző szilárd alapokra való helyezése, az államok egymásközti bizalmának helyreállításához szükséges előkészületek, a főnálló szerződéses keret.

3. A nagy pénzügyi kérdések, nevezetesen a nemtek bankjegyforgalma, nemzeti bankok és jegyintézetek, az államadósságok, vállalkozások, állami és magán hitel ügyeinek rendezése.

4. Gazdasági és kereskedelmi kérdések tárgyalása, nevezetesen könyvnyitások ki- és bevitelre. A kereskedelmi tevékenység törvényes és bírói biztosítékai. Az ipari, irodalmi, művészeti tulajdon megvédése. Konzuláris rendszerek, tartózkodás és letelepedés engedélyezése, külföldiek számára. Ipari újraépítés műszaki részének megvitatása.

A román királyi udvar

— A Bácsmegyei Napló munkatársától —

Bukarest, január.

A királyi palota előtt posztoló rendőr fűtyent egyet, jelt ad az utcán végig. A rendőrök intenek, s most kettőzött figyelemmel ügyelnek arra, hogy a rengeteg autó és kocsis rendes kettős sorban haladjon a Calea Victoriein, a város főútján végig. A testőrök kurtizánok és tisztelget, felharsan a generálmars, majd utána a királyi autó ismert tükölkölése hangzik. A királyi palota kertjéből nesztelen, de gyorsan egy autó siklik elő, a rendőr háptákba vágja magát, szalutál: a király megy autóján Sinajába. Gyönyörű, pompás autó, Rolls Royce, angol gyártmány, talán a legrádjabb márka a világon. Azt mondják, hogy az angol király ajándéka. A király ül a kormány mellett. Sötét kék tengerészruhában, — ezt szereti leginkább, — szájjában elmaradhatatlan cigarettavagy szivar. Aki sokat voltak a környezetében, azt mondják, minden két cigarettát után egy szivar.

A hatalmas autó gyors iramban rohog végig a Caka Victoriein, majd a Boulevardon. A királyi kintinó autós, talán még a cigarettánál, dohánynál is nagyobb szenvedélye a gépkocsi.

Nemcsak neki, az egész családnak. A királyi éppen oly kintinó autózest, mint a király, őt azért az utóbbi időben ritkábban lehetett a bukaresti utcán látni. Annál gyakrabban Mariaora hercegnőt, Sándor szerb király jegyesét. És Moicea főherceget, a királyi fiatalabb fiát, — aki most Angliában tanul, — s aki egykorokora óta művelti ezt a sportot. Alig tizenöt éves volt, amikor egy kis autóbilt kapott ajándékba, s ezzel száguldozt fel és alá — a királyi palota kertjében. Neki nem az autó a szenvedélye, hanem a motorbicikli. Kora reggel indul neki, s az autókörön akárhánszor lehetett találni, amint a biciklire alatt hasát és valami defektet javított.

Van Bukarestnek egy gyönyörű autó és kocsis korszála, a Sosean kiseleff. A város főútjának, a Calea Victorieinek többkilométeres meghosszabbítására. Pompás széles út, pazar nyaralók, úde fak szögelyezők. Egy kis napsugár, csak kisté és kellemes idő és a rengeteg bukaresti fényes autó mind idefűdül. Istenkor csak négy hosszú sort lehet látni: amint katonás rendben, sűrűn egymást követve mennék

és jönnek a kocsik és az autók. Egy hatalmas, nyolcvan lóerős Mercedes tolong a sorban. Elöl két hölgy ül, bent pedig egy karszallagos sofőr a királyi palota alkalmazottainak jelvényeivel: Mariaora hercegnő vezeti az autót. Biztos kézzel a hatalmas gépszörnyet, szere pontosan követve a hajlásra előirt szabályokat, ameytől eltérnie neki sem lehet. Az egyik autóból köszöntik, visszaant, s mert közben alkalom nyílt rá, félkék fordít egyet a kormánykeréken és egy hatalmas lendülettel autója rohanni kezd, messze hátrahagyva a többieket.

Amig a szép idő tart, így megy ez nap-nap után. S egészen bizonyos, hogy így lesz majd Beogradban is. Es

A topolyai görögkeleti hitközség el akar szakadni a szuboticaíttól

Erdekes ügy foglalkoztatja most a városi tanácsot és a szuboticaí görögkeleti hitközséget. Néhány környékbeli falu görögkeleti hitközsége is szervezen a szuboticaíhoz tartozik és az egyházközösség minden ügyét itt intézik. Most azonban az egyik ilyen idetartozó vidéki hitközség megette a lépéseket azíránt, hogy elszakadjon a szuboticaíttól.

Ugyanis a topolyai görögkeleti hitközség terjedelmes beadvánnyal fordult a vallásügyi miniszteriumhoz, amelyben felsorolta azokat az okokat, melyeknél fogva a szuboticaí hitközségtől való füg-

getlenítését és autonómiát kér. A topolyaiak felterjesztésükben kifejtik, hogy a Szuboticaíttól való távolság miatt roppant kényelmetlen a részükre úgy az anyakönyvi bejelentések eszközzése, mint más egyházközségi funkciók végzése és ezért kéri a külön hitközség megalakítását.

A miniszterium a beadványt ma küldte le a város tanácsának véleményezés végett, amely viszont a szuboticaí görögkeleti hitközség véleményét fogja előzőleg meghallgatni, annyival is inkább, mert Topolán tulajdonképen elenyészően kevés a görögkeleti vallásu.

A gyógyszerárak ujjabb emelkedése előtt

— A gyógyszerdrágaság okai —

Általános hallható az a panasz, hogy a gyógyszerek ára megfizethetetlenül drága és különösen a szegényebb emberek részére lehetetlenül teszi a rendes orvosi kezelést, úgy, hogy ma valóságban luxus már betegnek lenni is. A panaszok csakugyan indokoltak, mert a legegyszerűbb recept elkészteséért is hallatlan összegeket kell fizetni, nem is beszélve azokról a gyógyszerespecializációkról, amelyeknek az ára hihetetlen magasságig emelkedik.

A gyógyszer-drágaság okaira vonatkozólag kérdést intéztünk több nagyobb szuboticaí gyógyszerár tulajdonosnához és a válasz, amit kaptunk, majdnem egyöntű: a nagy valutadifferencia és a gyógyszerekre kivettelt óriási vámidezt elő a gyógyszerárak folytonos emelkedését, amely még korántsem ért el csúcspontjához.

A gyógyszerek egyrészen az ára azonban 1920 augusztus óta nem drágult meg egy fillérrel sem. A „hivatalos gyógyszerék”, amelyeknek az árát a miniszterium állapítja meg, másfélvél óta változatlanok, bár a valutáris és egyéb körülmények már töb ízben szükségessé tették volna az áremelését. Így előáll az az abnormis helyzet is, hogy egy- s cikkre a gyógyszereszerkesztés ráfizelnek. Egy kilogramm kinin ára például ma 14.000 korona, tehát grammonként 14 koron, míg ezzel szemben a hivatalos taksa szerint a gyógyszereszerkesztés árát grammonként 6 korona 40 fillérré kötelesek adni.

A gyógyszerek már régebben kérték a miniszteriumtól az 1920-ban megállapított árak fölemelését és állítólag az áremelésre vonatkozó rendelet már el is készült, csak még nem érkezett le ezideig a gyógyszerárakba. Bizonyos azon-

ban, hogy sokáig már nem fog most kélni ez az áremelkedés és lev el lehetünk rá készülve, hogy rövidesen ujjabb drágulás fog beállni a gyógyszerárakban, még pedig — ezt maguk a gyógyszereszerkesztők mondják — megdöbbenő mértékben.

A gyógyszerkülönlegességek árai, amelyek nincsenek hivatalosan megállapítva, már most is nagyon magasak. Ezt egyrészt a zugszerkesztés okozza, amely a rossz szállítási viszonyok és magas vámletelek folytán még egyre virágzik.

A zugszerkesztést csak akkor lehetne megőlni, ha a magas behozatali vámokat enyhítenék. A belső-üjben ezidőszert csak két nagyobb gyógyszer-céállítással foglalkozó vegyészeti gyár van: az egyik Karlovacon és a másik Zagrebban, de még itt is főképen csak a gyógyszeranyagokat dolgozzák fel különböző gyógyszereké, úgy hogy rá van utalva az ország a gyógyszerek behozatalára.

Epen ezért egy részt a vámhivataloknál volna szükséges egy a vegyészerekhez érő szakember alkalmazása, aki különbséget tudna tenni a belsőüjben is készíthető és az ill elő nem állítható kész gyógyszerek között és nem számolna meg mindent egyenlő súlyosan. Másrészt feltétlenül szükség lenne arra is, hogy a közegészségügy érdekében a gyógyszerekre ne vessenek ki olyan súlyos magasságú behozatali vámo, mint aminekét most szndnek. Maguk a gyógyszereszerkesztők beszélnék el szivettéppó jeleneteket, amelyek nap-nap után lejárásodnak a gyógyszerárakban, amikor egy-egy szegényebb ember nem tudja megfizetni a recept árát és így nem vitheti el azt az orvosságot, amit orvosi rendelkezésre kellene valamelyik beteg hozzátartozója részére hazavinni.

A többmillió postalopás ujjabb részletei

Részletesen beszámoltunk már arról a páratlanul vakmerő millió postalopásról, amely most foglalkoztatja a hatóságokat. A vizsgálát amelynek vezetését Nikolic Zsivojin közbiztonsági főnök vette át, jó mederben halad tovább és ma sikerült kézrekeríteni a postalopás harmadik tettesét is.

A lopásnak ez a harmadik tettese Tanajlovics, már régen felkeltette a beogradi rendőrség figyelmét költöző életmódjával, hatszáz dináros havi fizetés ellenére is állandóan szórta a pénzt, óriási autóturákat tett és éreket költött éjszakánként csak cigányra.

Midőn a rendőrség ma lakásán letartóztatta, épen sződni készült. Podgyászai már teljesen össze voltak csomagolva, mert a lapokból értesült arról, hogy letelepétek társait. Kihallgatása alkalmával eleinte tagadt, majd pedig bevallotta, hogy ő is részes a lopásban, de az akció elhítheti, hogy ő csak 1000 dinári tulajdonított el a hiányzó összegből.

Egyébként megállapítást nyert, hogy a tolvajok a pénzeszeveket rendszeresen felváltják, tartalmukat kivették, majd a borítékot ujjabb ügyesen leragasztották. Összesen 2.400.000 dinárt sikerült így elullajdonítaniok.

Agyonlötték a szófiai rendőrfőnököt

Bulgária a merényletek hazája

Bulgáriában nem a legjobb a közbiztonság. Alig mulik el egy nap, hogy, ha nem a fővárosban, vagy a vidéken ne követnének el merényletet.

A szigorú bolgár cenzura a merényletekről szóló minden hírt cenzurázta ugyan, de még így is megtörténik, hogy a külföldi tudomást szerez azokról.

Görögkeleti karácsony másnapján Szófia egyik leglátogatottabb kávéházában történt az alábbi merénylet, de a külföldi közvélemény csak most szerzett róla tudomást.

A merénylet a következőképen folyt le. Karácsony másnapján a délelőtti órákban a „Panah” nevű kávéházban egy asztalnál ül a szófiai rendőrfőnök, egy kerületi főnök és egy harmadik állami tisztviselő társaságában. A kávéházban ül egy esztaltársaság, amely csupa tartalékos tisztből állott.

A rendőrfőnök beszélgetett asztaltársával, miközben állítólag sértően aposztrofálta a tartalékos tiszteteket.

Egyszerre a tartalékos tiszték asztalától felállt Atanaszov tartalékos ezredes, odalépett a rendőrfőnök asztalához és hevesen vitakozni kezdett vele. A vita hevében az asztaltársaság egyik tagja megütötte az ezredést. Erre az ezredes revolvert rántott elő és három lövéssel leterítette a három embert. A kávéházban óriási pánik tört ki, majd el akarták fogni az ezredést, aki azonban állandóan lövöldözött, úgy, hogy sikerült elmenekülnie. Így történt a merénylet. Ez eseményeknek azonban állítólag kulisszatitka is vannak. Ezek szerint Atanaszov ezredes egy politikai csoport meg-

bizásából követte el a gyilkosságot, így érhető meg az is, hogy a merénylet elkövetése után, bár az fényes nappal, a város kellős közepén, nagy tömeg szemelattára jölyt, el tudott menekülni. A szófiai lapok a merényletről semmit sem írtak.

Csupán a szófiai „Zóra“ írta meg az eseményt, a következő sorokban:

„Az új rendőrönök, Todorov, tegnap elfoglalta hivatalát. A Panah-ban történtek után, a rendőrönök felhatalmazást kér arra, hogy mindazokat a nyilvános helyiségeket, amelyekben botránny történik ki, bezárathatja.“

A többi lapokban legfeljebb a tendenciózusan megszóvezgett három gyászjelentés jelzi a szörnyű merényletet.

Apró epizód a vidováni merénylet előkészületeiből

A beogradi városi törvényszék tegnap tárgyalta Kucsár Bránko, Rasidovics Akiba és Komol Erzsike ügyét, akik azzal a váddal terhelten álltak a bíróság előtt, hogy Sándor király ellen terveztek merényletet.

Az első vádlott Kucsár Bránko azt állja, hogy a rendőrségen felvett jegyzőkönyvben foglaltak nem felelnek meg a valóságnak. A rendőrség kizsákolással csikarta ki belőle a beismerő vallomást. A merénylet előkészítéséről semmit sem tudott.

Komol Erzsike azt állja, hogy Kucsár elleni vallomására Rasidovics Akiba beszélt rá. Komol Erzsike egy kifőzőbe volt szakácsnő, ott ismerkedett meg a két másik vádlottal, akik közül Kucsárral viszonya is volt. Bár tagadja, hogy a Kucsár által tervezett merényletről tudott, azt mondja, hogy egy ízben előtte Kucsár azt mondta, hogy merényletet kellene elkövetni a régens ellen. Más alkalommal látta, hogy Kucsár és Rasidovics ünneppélyes esküvel pecsételnek meg valamilyen fogadást, de hogy miről volt szó, azt nem tudja. Bombákat és dinamitpatronákat is látott egyszer Kucsárnál, de hogy minek tartotta azt Kucsár magánál, arra vonatkozólag nem tud felvilágosítást adni.

Rasidovics Akiba, a harmadik vádlott megmarad előbbi vallomása mellett. Ezerint egy napon meismerkedett Kucsárral, aki akkor Hübnér Dragán néven mutatkozott be. Már az első nap együtt ültek a kávéházban, efélig. Napokon át ültek és beszélgettek ügyről egy kávéházban, miközben Kucsár megismertette vele, a kommunista tanokat. Kucsár később arra kérte, hogy kerítsen a számára egy revolvert és egy igazolványt. Bombávan már, mondotta, de revolverre szüksége van még. Husz napi ismeretség után, miközben megesküdött Kucsárnak, hogy mindent titokban tart, egy napon elment a rendőrségre és feljelentette társát. Azt, hogy Komol Erzsike ő beszélt voln rá, hogy Kucsár ellen valjón, határozottan tagadja.

A kihallgatások után a vádlottakat szembesítették, miközben azok heves szemrehányással illették egymást, úgy hogy az elnök kénytelen volt közbelépni.

A beidézték tanúk közül csupán egy jelent meg, akinek a vallomása jelentéktelen. A vádbeszéd elhangzása után, a védőügyvédek, Popo-

vics Bóra és Todorovics Pál védenek felmentését kérték, miután a vádaknak semmi alapjuk nincs.

Ezután a bíróság visszavonult határozathozatalra. Hosszas tanács-

A belpolitika csendes napja

— A parlament ülése — A klubok —

A tegnapi napon, bár az interpellációkat nem mindennapi érdekeltetés előzte meg, a belpolitikában emiattsemirémítő esemény nem történt.

És érdekesebbek igérkező interpellációk elmaradtak, miután sem az interpellálók, sem a válaszolók készülő miniszterek nem jelentek meg az ülésen.

A klubok körül is csend volt. Ünnepe utáni hangulat.

Tudósításaink a következők:

A parlament ülése

A parlament tegnapi ülésén interpellációk hangzottak el. A képviselők nem nagy számban jelentek meg az ülésen. Amikor Ribár Iván dr. öt órakor megnyitotta az ülést, alig volt ötven képviselő a teremben.

A formalitások elintézése után Korkut Szahib (muz.) napirend előtti felszólalásra kért engedélyt. Korkut beszédében a házszabály-bizottság ellen szólt fel és azt mondja, hogy a bizottság azért nem tud intenzív munkát végezni, mert az elnök nem értesíti idejekorán a tagokat az ülések megtartásáról.

Kosztics Csedó (rad.) a bizottság elnöke válaszul és tiltakozik az ellen a vád ellen, mintha az ő hibája volna a bizottság lassu munkája. Azt kifogásolja, hogy a bizottsági tagok hanyagságra folytán nem lehet megtartani az üléseket, miután azok nem jelennek meg.

A napirendre áttérve, az interpellációkra került a sor. Az interpellációkat bejegyzett képviselők közül

kozás után kihirdették az ítéletet, amely szerint Kucsár B. ánkót tiltott legyverviselesért hat havi fogházra ítélt, Komol Erzsike és Rasidovics Akibát pedig felmentették.

a szociáldemokrata Korun dr. megjelent az ülésen. Korun interpellációjában elmondja, hogy a boszniai bányamunkások elképzelhetetlenül antiszociális viszonyok között élnek.

Rajfalovics, a szociálpolitikai miniszter helyettese válaszul és bejelenti, hogy az ügy felülvizsgálására bizottságot fog kiktüdeni.

Az ülés legnagyobb részét Marinovics Voja dr., belügyminiszter beszéde körül töltötte be. Marinovics belügyminiszter Jeremic földművespárti képviselő interpellációjára válaszolt, aki egy szerbiai járási főnök hivatali tiltakozását hozta a parlament elé.

Az ülés háromnegyed 8 órakor ért véget.

A klubok

A klubok közül tegnap csupán a demokratklub ülésezett. Az ülésen a tisztviselőkérdésről folyt a vita. Arról volt szó, hogy a tisztviselői kar átvizsgálásánál mely tisztviselőket bocsássák el: azokat, akiknek nincs meg a megfelelő kvalifikációjuk, vagy azokat, akik „nem dolgoznak“? A klubban a vélemény alakult ki, hogy a „nem dolgozókat“ kell előbb elbocsátani.

A muzulmánok a szlovén földművespárttal folytatnak tárgyalásokat. A muzulmán-klubban állítják az a vélemény, hogy a pártoknak gazdasági programot kell kidolgozni és annak az alapján kell az államrendezkedést is végrehajtani.

Magyarországot új vármegyékre osztják

— Javaslat a közigazgatás új beosztására —

Budapestről jelentik: A trianoni békeszerződés folytán Magyarországot új közigazgatási beosztásra vált szükségessé.

A javaslat a megkisebbedett Magyarországot mindenképp 4 országrészre osztja. Ez a 4 rész: 1. Dunántul, 2. Felvidék-Hegyalja, 3. Duna-Tisza köze, 4. Tiszántul. A négy rész összesen harminckilenc vármegyére oszlik.

Az új vármegyék természetesen úgy keletkeznek, hogy a javaslat tervezője egyes vármegyéket a terület és lélekszám nagysága szerint ketté oszt, vagy két megyéből alkot háromat.

Az új beosztás alapján a következő megyeszékhelyeket, alakulatokat és számokat kapjuk:

Komárom vármegye Tata székhellyel megmarad a békeszerződés által megszabott területelmében. Ugyanígy marad Sopron vármegye is. A nagyterjedésű Zala vármegye még másik két megyétől el lakossággal és területtel. Ennek egyrészből alakul Mura vármegye Nagykanizsa székhellyel, amely még Somogy megyéből a csurgói és a marcali járással 471.157 katasztrális holdra és 181.087 lakosra egészül ki. Keszthely székhellyel alakulna meg Zala megye Keszthelyi, tapolcai, sümegi és zalazentgróti járásából, Badacsony vármegye,

300.868 kat. holddal és 120.650 lakossal. Bakony vármegye Pápa székhellyel Vasmegyétől venné el a celdömölki, a pápai és a devecseri járásokat s így a terület 362.310 kat. holdat, lakóinak száma 145.508-at tenne ki. Balaton vármegye Siófok székhellyel a somogy megyei lengyeltői és tabi, valamint a veszprémmegyei onyngi járásokból állanak 370.397 holddal és 99.097 lakóval.

Buda megye Duna vármegye székhelye Budapest, területe 284.408 hold, lakóinak száma 132.585, alakul a fejmegyei, adonyi és valli, valamint a pestmegyei bíai járásokból. A mai Pestvármegye természetesen alapos megcsönkul. Lenne egy Pest-Pilis-Solt vármegye Budapest székhellyel 997.169 kat. holddal és 570.932 lakóval és lenne egy Jász-Kun vármegye K eskmetét székhellyel 607.721 holddal és 105.912 lakóval. Az új megye kunszentmiklósi, a kiskőrösi, a kiskunfélegyházi, a kiskunhalasi és a nagykőrösi járásokból állana.

Bács-Bodrog vármegye a mai kistérjedelmében maradna Baja székhellyel, ellenben Szeged székhellyel megalkalulna a Csongrád-Toronálri vármegye 220.469 holddal és 96.880 lakóval. Maros-Csongrád vármegye székhelye Szentes lenne, a területe 242.889 holdat, lakóinak száma 96.834-et tenne ki és az a tiszántuli

járásból, valamint a Jászkunszolnok megyei tiszai alsó járásból állanak.

Megalakulna Körös vármegye Mezöztu székhellyel 441.995 holddal és 158.573 lakóval. Békés és Jász-Kun megyék három járásából, ugyszintén Kunmagyarszállás vármegye Karcag székhellyel 402.442 hold területen 142.040 lakóval, a vármegye a Karcag környéki járásokból és Heves vármegye tiszafüredi járásából állana. Biharvármegye megmaradna, amint ma van, Berettyóújfalusi székhellyel, 478.627 holdon, 157.817 ezer lakóval.

Beregvármegye székhelye Vásárosnamény lenne, a megye két szabolicsi, két beregi és egy ungmegyei járásból állana 209.702 holdon, 89.785 ezer lakóval.

Szolnokvármegye székhelyét Mátészalkát teszi meg a tervezet három járással, 292.967 holdon, 106.899 ezer lakóval.

A Felvidék-Hegyalján Hontvármegye székhelye Vácz lenne s a megye három hontmegyei, egy nógrádmegyei és a váci járásból, Alag, Fót, Pestújhegy és Rákospalota kivételével 240.213 holdon, 94.362 ezer lakóval.

Nógrádvármegye marad a mai beosztásban, csak két gömörmegyei járással egészülne ki. Gömör-és Kishont vármegye Putnok székhellyel, 290.626 holddal és 83.437 lakóval két gömöri és két borsodai járásból alakulna. Abaujtonamegye nagyjában megmaradna a mai állapotában Szikszó székhellyel. Sárospatak Zemplénvármegye székhelye lenne, végül Szolnokvárm. Szolnok székhellyel alakulna meg 500.970 holdon 245.444 lakóval, Pestmegyéből, a nagykattai és az abonyi járással. A többi vármegyék aránytalanságai hasonló módon enyésztenek el.

A javaslat végül szükségesnek tartja, hogy Tata, Keszthely, Siófok Balassagyarmat, Putnok, Szikszó, Sárospatak, Berettyóújfalusi, Vásárosnamény és Mátészalka nagyközségeket rendezett tanácsú városokká alakítsák át.

Fizetésem tíz forint husz karajcár . . .

Tisztelettel alulírott, anélkül, hogy véteni akarna elhunyt piarista-jelések drága emléke ellen, — keserű szemrehányással gondol rája, mint a kivételesen felmunkált végzőkre.

Az önképzőkör aktív idejében történt ugyanis, hogy versitási elfoglaltság következtében ridég melőzésben részesültek bizonyos istenosokak, mire az utábbi írek hangzóak el:

— Nem neked való, fiam, az iskola, majd megmondom az apádnak, hogy adjon inkább kanásznak.

Akkor remegve vártam szülői téren való találkozását a tanári karnak, a tanár úr nem mondta meg amit ígért s ezzel tönkretette az étetemet, ugyanis mint állítólagos uri középiskolányt.

Tönkretételemet indokolom fix fizetési osztályba sorozásommal. De mi ez a debreceni csikósok, kanászok, gulyások és egyéb jogászok életmódjához képest! Hallgassa csak meg, szerkesztő ur!

Dehrcbenben vasárnap délután a legnagyobb egyhanguságban, egyegyesig nélkül folyt le a párttorforgadás. Nem mintha nem csodúltam volna be ezek az igazán deji mezei hadak, hanem hát a javítás körül nem egyezett a dolog.

Nem egyezett a számítás se, mert a bojtár fiúk mind olyan nagyvalókak, hogy a számadó nem igen keres semmit. Szomorúan mentek el hát a től

hálóra a pásztorok, pedig déltől este hétig folyt az alkudozás.

A számadói állásra többen pályáztak. Ily az okörvény számadói tisztjére Pálóczi János számadó, aki marha után 90 koronát, 5 kiló kenyérmagot és 25 deka zsiradékot kívánt évi bérül. Vagyis ez, mivel az okörvény 1000 marháért áll, 90.000 korona készpénz, 50 mázsa kenyérmag és két és fél mázsa zsiradék évi honoráriumot tesz ki.

A szűrgulyához Barna Mihály számadó ajánlott. Ő marha után 70 koronát, 5 kgr. kenyérmagot és 20 deka zsiradékot kívánt, vagyis neki is 60-70 ezer korona készpénz, 5 mázsa szalonna honoráriumra lett volna igénye.

A három ciframéréshez a három számadói állásra Simon Gábor, Tóth Balint és Hajas Mihály ajánlottak, cifragulyás számadónak Czinze János, a törzsgulyához meg Hajas János. Természetesen igen nagy igényekkel.

Igy aztán nem is csattantak el a parolák, melyek a szerződés kötést jelentik. Hanem azért a pásztorok elnéztek a Szilágyi-korcsmába, ahol előkerültek a pásztoroktól és visszasírták az elmúlt jó világot.

A városgazda hivatal pedig legközelebb vasárnap újra pásztorfordást tart, mivel a számadók a zsiradék dolgában egy heti gondolkodási időt kértek és kapnak.

... Isteneim, ha engem kellő időben kicsaptak volna az iskolából, hol tanak most anyagilag!

ELTÉR

— **A király köszönete.** A király kabinetirodája kommunikát adott ki, amelyben köszönetet fejez ki mindazokért az üdvözlésekkért, amelyeket az országból és a külföldről az eljegyzés alkalmával a trón elé juttattak.

— **A beogradi olasz követ a királynál.** Beogradból jelentik: Olaszország beogradi követe: Mantoni és neje, pénteken vendége volt a királynak öt órai teára.

— **Massary és Venizelos Bukarest en.** Beogradból jelentik: Massary cseh-szlovák köztársasági elnök és Venizelos volt görög miniszterelnök rövidesen Bukarestbe érkeznek. Politikai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak a látogatásnak.

— **Kinevezések.** Bács-Bodrog vármegye főispánja Zavisic Milan Senta városi polgármestert titkárrá Senta városához felvértárossá, Vuic Aleksander volt határrendőrségi Senta városi polgármestert titkárrá nevezték ki.

— **Juzovszkij konzulátus Temesváron.** Temesvári tudósítók jelentik: Mint beavatott helyen állják, valószínűleg még a jövő hónap folyamán jugoszláv konzulátust állítanak fel Temesváron.

— **A közlekedési tisztviselői szolgálati pragmatikája.** Beogradból jelentik: A közlekedési minisztériumban most készült el a tisztviselői szolgálati pragmatikája, melyet rövidesen a minisztertanács elé fognak terjeszteni.

— **Gazdasági szárazságot kapnak a gazdák.** Beogradból jelentik: A földművelésügyi miniszter nagyobb mennyiségű gazdasági szárazságot szerzett le a szőlők a földműves szövetségek után a kisgazdák közt szét fogja osztani.

Alku a magyar választójog felett

— Rakorszky leakarta tartóztatni Nagyatádi Szabót —

Budapest. A nemzetgyűlésen az indennitáshoz Szilágyi Lajos szólalt fel. Kéri a képviselőket, hogy hagyják abba a személyes gyűlölködést. Támadja a kormányt, amely bemutatkozása óta nem nyilatkozott a nemzetgyűlésen. Csak a fehér asztalnál nyilatkozik és a nemzetgyűlést formálisan kerüli. Ez a parlamentarizmus teljes megtagadása. Ugyanakkor azonban a kormány megalkodik az antant, valamint a sajtó és a zsidóság előtt. Ezután támadja Nagyatádit, mert cserbenhagyta pártját és mert a királyi közeledekkel az ellenség védelmébe állt helyezte magát.

Nagyatádi Szabó István (közbeszó): *Ki volt adva Szenkovicznak, Rakorszky sógorának, hogy eltegyenek valahova. Elrendelték letartóztatását.*

— **Az első női doktorátus a beogradi egyetemen.** Atanaszovic Xenia tanárnő tegnap szerzte meg a beogradi egyetemen a doktorátust a filozófiai szakon. Ez az első eset, hogy az S. H. S. egyetemeken női promoválnak doktorra.

— **Az újságíró-estélyi iránt óriási érdeklődés mutatkozik és a jelek szerint óriási közönség lesz ma este a Lloyd helyiségeiben együtt, hogy az újságírók ötletein szórakozzon.** A legnagyobb érdeklődés az éjjeli kabarét előzi meg, amelynek keretében a magyar lapok munkatársai minden aktuális társadalmi és politikai mozgalmat színpadra visznek és számos közéleti előkelőség sikerült karrikatúráját fogják nyújtani. Az újságíró-estélyre szombaton több beogradi újságíró is megérkezik, hogy résztvegyenek itteni kollégáik mulatságán.

— **Szlovoniában helyre áll a vasúti forgalom,** Zagrebból jelentik: Miután a szlovoniai vasutak szénkrízise elmúlt, a közlekedésügyi miniszter elrendelte, hogy a vasúti közlekedést Szlovoniában állítsák helyre.

— **A sombori, szociális misszió társulat tevékenysége.** Vasárnap délután magyarszámú közönség érdeklődése mellett folyt le a sombori szociális misszió társulat tevékenysége. Szevedl Ferenc főgimnáziumi tanár nívó előadása, Waleth Stefánia, Ergh Lola és Markovics Bösi zongora- és énekszámok elénkítették a jól sikerült délutánt.

— **A zagrebi művészeti akadémia rektora.** Mesterovics Iván a világhírű szobrász művész, a zagrebi művészeti akadémia rektora lett. Állását a napokban foglalja el.

— **Alkohollelenségi liga a magas borárak miatt.** Széről jelentik: A szinte napról-napra fokozottan emelkedő borárak kényszerítő hatása alatt elhaláloztak a sentai borivó polgárok, előzőleg egy magasabb rangú városi tisztviselővel, hogy a túl magas árak letérésére alkohollelenni ligába tömörülnek. Ősszel a bor ára még 20-25 koronára volt Sentán líterenkint, s ma ugyanannyi, de — dinárban. A sentaiak az alkohollelenségi liga után remélik a hallatlanul felsokított borárak csökkentését. Ha aztán leszál a bor ára, a sentai antialkoholisták természetesen — megint isznak.

találomat. (Nagy zaj.)

Szilágyi Lajos rámutat, hogy a kisgazdapárt leszavazta a jogrend és az alkotmánybiztosítók kérdésében küzdő ellenzékét. Itt került Nagyatádi szembe a saját multjával.

Bethlen mégis kisgazda lesz

Budapest. Az indennitás vitáját előreláthatólag pénteken befejezik.

Bethlen miniszterelnök közölte a kisgazdapárttal, hogy mihelyt a választójog kérdésében megegyeznek, lép a kisgazdapártba.

Illetékes helyen hangsúlyozzák, hogy a kormány nem köti magát a választójogi tervezet mai formájához, amelyet nem tekint véglegesnek.

— **Az öngyilkos kapitány.** Szimics Jován elsőosztályú kapitány hátrahagyott írásából kiderült, hogy a szerencsétlen embert súlyos idegbaja kergette a halálba. Az a feltevés, hogy az öngyilkosságnak anyagi természetű okai voltak, nem helytálló, miután a kapitányt a hadseregtől kapott fizetése és illetményei mentesítették az anyagi gondoktól.

— **A becskeréki zárdát államosították.** A veliki-becskeréki zárdát elnévelő polgári leányiskolája a mostani rezsim alatt is folytatta működését. A tanítás nyelve magyar és német maradt, míg a szerb leányok az állami polgári iskola szerb osztályaiban a finnka! Együtt tanultak. Most, mint becskeréki tudósítók jelentik, a közoktatásügyi miniszter a zárdát is államosította. A tanítási nyelv magyar és német maradt, az apácákat azonban állami tanerőkké nevezték ki s le is tették a hivatali esküt. Az intézet az alkalommal új igazgatót kapott Jókai Irma szerb tanárnő személyében, ki a magyar nyelvet is tökéletesen bírja.

— **Kultúrest Becskeréken.** A becskeréki Zsidó Nemzeti Szövetség kultúrótálya január 17-én kultúrestélyt rendezett, melyen dr. Stern Lázár hitközségi elnök tartott érdekes előadást az antiszemitizmusról. Az antiszemitizmus tömegélektani okait kutatja és okát abban látja, hogy a zsidóság a fejlődésben megelőzte a többi népeket. A szocializmustól várja az antiszemitizmus teljes megszűnését. A nagyiskola előadás előtt és után Steiner Lili és Neumann Irma játszották zongorán Beethoven Egmont-Quvertúrjét és Dvorzák Tánchenjét nagy technikai készséggel és meleg felfogással és a természet zafolóságig megélt közönség szinte tapsa honrálták művészi játékukat.

— **Megáradt a Temes.** Beogradi jelentések szerint a Temes Pancsevónál annyira megáradt, hogy a Beograd—pancsevói hajók már a Temes folyón is bemehtetnek a pancsevói kikötőbe.

— **Tíz korona Sentán egy tojás.** Sentáról jelentik: A tojshiány annyira érezteti hatását a sentai piacon, hogy a mindenáron vásárolni akaró háziasszonyok a kofáknak már 10 koronát fizetnek egy tojásért. Az illetékes hatóság valószínűleg nem fogja sokáig nyugodtan tűrni a nagy árussorát.

— **A kazánpróbákat továbbra is állami alkalmazottak végzik.** Beogradból jelentik: Az építésügyi, kereskedelmi, ipari és szociálpolitikai minisztériumok kiküldöttéi értekezletet tartottak a kazánpróbák és kazánvizsgálatok kérdésében. Az értekezlet úgy határozott, hogy a kazánpróbákat és kazánvizsgálatokat ezután is állami alkalmazottak fogják végezni, mert a funkció oly fontos, hogy annak végzését nem lehet magánzemélyekre bízni. Tekintve, hogy itt elsőrangú munkaszámok kérdésszerű van szó, a kazánvizsgálatokat február 1-től nem a kereskedelmi minisztérium közegei, hanem a szociálpolitikai minisztérium egyik szerve, a munkafelügyelőség fogja végezni.

— **Utiköltséget lopott Amerikába.** Sentáról jelentik: Altman Géza 21 éves fiatalember vasárnap este összekülönbözött szüleitől s eltávozott hazulról. Amerikába akart menni, s hogy utiköltségre is legyen, apja Wertheim-kasszáját feltörte és 340.000 koronát emelt el. A határán át is jutott már Jugoszláviába, de Horgoson Gavanszki Milán detektívnek feltűnt a gyanusan viselkedő fiatalember és letartóztatta. Altman Gézát jogtalan határátlépés miatt a sentai járásbírósg 3 havi fogházra ítélte. A nála talált pénz letétbe helyezték, míg a kalandos szellemű fiúért el nem jönnek szülei.

— **A subotici katolikus püspökség ügye.** Többször megirtuk, hogy a beogradi kormánykörökben már régóta azzal a tervvel foglalkoznak, hogy a Vajdaságban külön katolikus püspökséget állítsanak fel. A Vajdaságot előbb a djakovói püspök alá akarták rendelni, most már azonban valószínű, hogy Subotican püspöki székhelyet létesítenek. A kultuszminisztérium terve eredetileg az volt, hogy a Vojvodinát két püspökségre osztják fel: Subotica és Vel. Becskerek székhelyekkel. Annál is inkább valószínű, hogy felállítják a vajdasági püspökséget, mert ezt a megoldást nemcsak a vallásügyi miniszter, hanem Korosec pártja is támogatja. Ezzel szemben csupán a beogradi pápai nuncius kívánja a djakovai püspökség hatáskörének kiterjesztését a Vajdaságra.

— **A magyar államadósságok kötvényeinek felárazása.** Beogradból jelentik: A pénzügyminiszter a párisi jóvátételi bizottság döntése alapján elrendelte, hogy mindazok a volt osztrák-magyar állampolgárok, akik a megállapított határidőre nem bélégeztették le államadósságok kötvényeiket, ezt január 28-ig pótlólag megtehetik. Ez a rendelkezés csak a magyar államadósságokra vonatkozik. A kéréveket közvetlenül a beogradi Államadósságok Vezérgazgatóságához intézendők.

— **Az orosz szovjet a cannesi határozatokról.** Londonból jelentik: Az orosz szovjet képviselője jegyzéket adott át az angol kormánynak, amelyben a cannesi határozatok tudomásul veszik.

— **Törvényes kötelesség lesz a testvér Cseh-Szlovákiában.** Zagrebból jelentik: A Cseh Szlovák egészségügyi minisztérium egy törvényjavaslatot dolgoz ki, a mellyel az ifjúság testi kultúrájának ápolását az iskolák elvégzése után is, egészen a 24 éves életkorig kötelezően kívánja tenni.

— A járművek adója. Ismeretes, hogy a rendelet, amely az autók, kocsik és kerékpárok bejelentését tette kötelezővé oly célból, hogy azokat súlyos adóban részesítsék. A rendelkezés eddig csak az az egy kérdéses pontja volt, hogy az igazs- és parasztkocsik is adókötelezettség alá esnek-e? A városi hatóság ezirányú érdeklődésére most kapott a miniszteriumtól olyanértelmű választ, hogy az ilyen járművek nem esnek adó alá.

— A szokol emelkedése Csehország termelését is veszélyezteti. Béchből jelentik: A cseh korona emelkedése Csehországban súlyos gazdasági válságot idézett elő. Egyes iparvállalatok teljesen beszüntették a munkát, mások redukálták üzemüket. Ehhez járul még az, hogy csehszlovák szénterületen újabb sztrájk fenyeget. A munkások a munkáikat fel akarják emelni, a munkabéreket pedig le akarják szüntetni. A hangulat a hányavidekeken igen fészalt.

— SHS — román katonai konvenció. Beogradból jelentik: Zivitsescu tábornok, a román vezérkar főnöke tegnap Beogradba érkezett, hogy a múlt év júliusában megkötött katonai konvenció alapján felvegye a tárgyalásokat. Zivitsescu tábornok ma délelőtt találkozott először Pészes tábornokkal, az SHS. vezérkar főnökével. A román vezérkar főnöke tegnap a beogradi román követnél, ma pedig Sándor királynál volt ebédre hivatalos.

— Nagy áradás Délserbiában. Beogradból jelentik: A napok óta tartó esőzés és a nagy hóolvadás következtében a Vardar folyó vize erősen megáradt. Velezben a folyó kiáradt és az egész község víz alatt áll. A víz állandóan emelkedik, úgy, hogy a lakók nagy része is veszedelemben forog. Velez és Prilep között az áradás a Babini folyón épült hidat is leszakította. A Szaloniki felé való közlekedés is veszélyben forog és Délserbia legnagyobb városa, Skopje is veszedelemben van.

— Egy dunai hajó személyzetét tartóztatták. Tegnapelőtt a bécsi dunai rakparton tartóztatták az egyik vontató gőzös parancsnokát és legénységét, akiket azzal vádolnak, hogy a rakadásból 12 millió korona értékű árut loptak el. Ez a hajó nemrég jött Bécsből Beogradba és a bécsi és beogradi kereskedők számára szállított árut a legénység megdézsmálta úgy, hogy a beogradi kereskedők már csak üres ládákat kaptak. A hajó visszaindult Bécs felé, hol aztán az a bank, amely a szállítmányt Beogradba küldte, feljelentést tett a rendőrségen. Ennek alapján tartóztatták le a tetteseket.

— Dr. Vécsei Jenő orvos rendelés nemhi beteg részére. Rendel délelőtt 7—9 ig. Delután 2-től fél 4-ig és 6—7-ig. Lakás: Cyrill-metoda-tér 12. I. emelet, Vojnick Piroška-féle ház.

AKKOR

is ilyen csuf jöletidő volt, mint ma. Az osztályfőnök ur ezüst uton a cilindert fogta, hogy le ne vigye a szél, legelől mentek a lovak, húzták a gyászkoszt, amelyen Naphegyi Péter aludt a díofakoporsóban hófehér öszirózák között, a kocsi után ment az özevgy, az el is járult egyszer, mert nem volt még egy fia és az osztályfőnök ur cilinderral, mi, a hatodikosok, csak azután jöttünk zárt sorokban. A temetőben letették a koporsót a földbe és egy sirás elmondotta felette a Mit-nyánkot, a tisztelendő ur nem akarta beszentelni a halottat, mert Naphegyi Péter szíven lölte magát. Mindnyájan geröngyöt dobtunk a koporsóra, a sirások ásoval szórták rá a földet és amikor a keresztet is rátették a sirra, az anya, aki szegény özevgy volt, a haját tépte

— Péter! — kiáltott, — Péter! Hogy lehettél ilyen rossz lelkű! Akkor az osztályfőnök ur levele a cilindert az asztalony előtt és így szólt:

— Asszonyom! Azért nem kellett volna meghalnia, más fia is áll roszszul a görögöböl, nálam mindig lehet javítani. Ha csak egy kis jóakaratot lálok — És az osztályfőnök ur feltepte a cilindert.

Az igaz, én is rosszul álltam görögöböl, a Hajós és a Barabás is, mégis ámentünk a pótvisszán. De a Naphegyi nem a görög miatt halt meg, a hatodik osztály akkor meg is bizott, hogy irjak örök emlékké egy dolgozatot a haláláról. A Naphegyi ugyanis nem tudott elkészülni görögöböl, mert halálosan szerelmes volt egy színésznőbe és ezért szíven lölte magát. Akkor meg is akartam írni ezt örök emlékké, úgy dolgoztam, de tavasszal stafétafutásból készttem a tornaverseyre és így elmaradt a dolgoz.

Most tiszpöt év után, amikor a téli szél zörget ablakomon, megírom az igazságot, hogy Naphegyi szerelméből halt meg. Később én is szerelmes lettem egy színésznőbe, de nem öltem meg magam. Igaz, most élek, de a kényv esorog a szemömböl, nincs senki, akit szeressek és végeit mégis, mégis meg kell halnom.

Kérem az összes hatodikosokat, bocssásfak meg, ha ez a néhány sor nem volna egészen méltó megboldogult osztálytársunk emlékéhez. Vegyék tekintalbe, hogy tél van, öreg vagyok és sőtöm előtt, mint egy örült katona, küntöl az északi szél!

— Az elesett német harcosok hazaszállítása. Berlinből jelentik: A német birodalmi kormány egyezményt létesített a francia és belga kormányok között, hogy a francia és belga harctereken elesett katonákat hazaszállítsák Németországba. Egy hősi halott hazaszállítása 30.000 márkába kerül.

(*) Dr. Csajkás Balázs orvos rendelés újból megkezdte.

— 4712 koronát jutaltott a Falu osszak előadásának tiszta jövedelméből Pietsch Ferencné urnó a Mupárolók Köre elnököje a színház alapjavára.

— Akció az olasz hadihajók eltávolításáért. Splitből jelentik: Még a sibeniki éffer előtt is azt követelték a dobrovoljac egyesületek, hogy az olasz hadihajók távozzanak el a SHS partok mellől. Most ennek érdekében a sibeniki események következtében új akció indult meg és valamennyi dalmáciai társadalom egyesület bevonásával január 22-én Splitben nagygyűlés lesz, amelyben felhívják a kormányt, hogy erőlyesen követelje az olasz kormánytól az olasz hadihajók távozását.

— Strauss Richárd negyedmiliárdral tér vissza Európába. Strauss Richardnak amerikai turnéja nemcsak örökös, hanem anyagi sikerrel járt. A külföldi lapok közlése szerint a kiváló komp nista amerikai hangversenyeiből 40.000 dollár tiszta jövedelmet hoz vissza magával, ami osztrák koronában egy negyed milliárdra rug.

— Rikkancsautomata. A Rochester Herald érdekes ujítással lepte meg Newyorkot. Elbocsátotta ugyanis összes utcai árusítóit és a különböző hirdető oszlopokra, a villamoskoscsikba, éttermekbe, kávéházakba automátákat szereltetett fel, amelyből a venni szándékozók három cent bedobása után megkaphatják a lap aznapai példányszámát. Ez a sikeres ujítás választásnileg Európában is kövélőkre fog találni s különösen Németországban. Ausztriában s a többi legyözt államokban, ahol a háboru előtti időköl visszamaradt, most órszen álló esokládé-automáták könnyven átala-kíthatók erre a célra.

— A hesseni nagyherceg fényképe. Frankfurtból jelentik: A kormány rendelkezés rövid idővel ezélett eltávolították a giesseni egyetem aulájából a hesseni nagyherceget képet. A diákság körében emiatl izgalom támadt és a diákok kijelentették, hogy gondolkodni fognak azon, hogy egyáltalában állépjék-e még az egyetem küszöbét. Később kiderült azután, hogy a képet az egyetem rektora a kormány tudá és beleegyezése nélkül távolította el és röviddel ezután a kormány utasítást adott a kép visszahelyezésére.

— Svájcban is nagy a munkanélküliség. A boldognak hitt Svájcban is a munkanélküliség réme pusztít, akárcsak a háboru utáni Európa többi országában. A szövetségtanács közlése szerint Svájcban decembe: hó végén 142.957 volt a munkanélküliek száma és ezek közül 98.967 teljesen ellátatlan egyén volt.

— A halálfelelem áldozata. Berlinből jelentik: A köniugsusterhausen bünüggyben az esküek — mint már jelentettük — mind a két vádlottat bünösnek mondotta ki. Az egyik, félelmében hallgatott az esküek tanácskozó termének ajtaján és úgy érte, hogy a halálbüntetésre feltett kérdésre felelték jennel. Ettől úgy mezejémt, hogy zivszélhűdés érte s azonnal meghalt. Az esküek verditő: életfogytiglani büntetésre szolt.

TÖZSDE

Beogradi tözsde. Jan. 20. (Zárlat.)

Valuták:		Devizák:	
Font . . .	London . . .	313	
Fr. Frank . . .	Páris . . .	605	
Dollár . . .	Newyork . . .	7385	
Márka . . .	Berlin . . .	3825	
Lira . . .	Bukarest . . .	5575	
Lei . . .	Szaloniki . . .		
Sokol . . .	Prága . . .	12750	
Cseh . . .	Szofia . . .		
Osztr. . .	Bécs . . .	0925	
Napoleon . . .	Milano . . .	325	
Leva . . .	Genf . . .		
Drachma . . .	Budapest . . .		
Sv. Frank . . .			

Zürichi tözsde. Jan. 20. (Zárlat.)

Devizák:		Bukarest:	
London . . .	2171	Prága . . .	885
Paris . . .	4225	Zagreb . . .	175
Newyork . . .	815	Varsó . . .	017
Berlin . . .	2621	Bécs . . .	016
Milano . . .	2242	Bjéppaszt . . .	9
B.-pest . . .	75		

Budapesti tözsde. Jan. 20. (Zárlat.)

Valuták:		Devizák:	
Font . . .	2890	London . . .	29
Fr. frank . . .	56	Páris . . .	5650
Dollár . . .	663-673	Newyork . . .	663-673
Márka . . .	350-360	Berlin . . .	3421/2-3521/2
Lira . . .	29	Milano . . .	30
Lei . . .	513-523	Bukarest . . .	
Sokol . . .	1140-1160	Prága . . .	1150-1165
Osztr. K . . .	25	Bécs . . .	09
Dinár . . .	900-910	Zagreb . . .	2221/2-2321/2
Napoleon . . .	2960	Róma . . .	
Rubel . . .	68	Zürich . . .	13350
L. márka . . .	25	Varsó . . .	
S. frank . . .	13350		
Leva . . .			

ERTEKPAPIROK: Magyar hitel 1375, Osztrák hitel 700, Allamvasut 4425, Déli-vasut 1420, Salgo 5250, Köszén 10750, Adria 6500, Atlantica 2630, Ganz-Danubius 33500, Papir 2775, Nacsi 18600, Slavonia 1560, Rima 2180.

Budapest. Január 20. Gabonátözsde iranyzata lanyha.

Zab . . .	1475	Buza . . .	2400
M. teng. 2121-2130		Korpa . . .	1160-1170
Buza 40 koronával		esett.	

Bécsi tözsde. Jan 20. (Zárlet.)

Valuták:		Devizák:	
Font . . .	London . . .	34500	
Fr. frank . . .	Páris . . .	6671/2	
Dollár . . .	Newyork . . .	8050	
Márka . . .	Berlin . . .	42	
Lira . . .	Milano . . .	355	
Magy. K . . .	Budapest . . .	1180	
Lei . . .	Bukarest . . .	1401/2	
Szokol . . .	Prága . . .	271/2	
Dinár . . .	Zagreb . . .	256	
L. márka . . .	Varsó . . .	256	
Sv. Frank . . .	Zürich . . .	1580	

Mindazoknak, akik felejtethetlen jó ferjem, illetve apánk temetésen részvételükkel fájdalmunkat enyhítették, ezúttal mondunk háts közszönetet.

Özv. Fuller Istvánné
és gyermekei.

Nagyforgalmu kávéházat
és vendéglőjét épületekkel és felszereléssel eladja:
Farkas Béla Staramoravicán

“IDEAL” **BOUGIES**

SOMBOR

BINZBERGER FERENCZ VELIKA KIKINDA, ALEKSANDRA UL. 47.

Gőzgépek és motorok javító műhelye. Átalakított buszok lo-
komobilokat magánjárművekre, nemgyűrűs csapágyakat átalakított
gyűrűs kenteire, készítik új türe- és szalmazáró tengelyeket,
dugattyú gyűrűket, azok kivételével magányos lokomobilokat
vagy cséplőket. 475

MAGVAK!

Legjobb fajta főzelék-, virág-
és mezőgazdasági magva-
kat kap az alábbi cégnél:

ZADRUGA ZA PROIZVODNJU SJEMENJA
Zagreb, Preradovičeva ul. broj 20.

Vizonteladók tetemes pro-
viziót kapnak. Kereskedők
megszekrényeket kaphat-
nak magvakkal együtt szí-
nes zacskókban. Kivánatra
megkapható a feltételeket
írásbellel. Képes katalo-
gus ingyen és bérmentve!

Gépek és szerszámok

fa-, fém- és bádóg megmunkálására

eredeti gyári áron nagy választékban
állandóan raktáron alábbi cégnél: —

Karl Jetzbacher, Zagreb

Vlačka ulica 25. 6939 Telefon 4-90.
Saját gyár Bécsben, Kérjen részletes árajánlatot!

Az Ijúság
nyolc gaz-
dag és válto-
zatos tartó-
lalommal jelent
meg (8. szám)
Közöl: Novel-
lákat, verse-
ket, közeletti s
hasznos cik-
kéket a leg-
jobb írók tol-
lából. Megje-
nik minden
hetfőn 24 old-
dal terjedele-
ben. — Egyes
szám ára: 8
korona. —

SZERB BANK ZAGREBBAN.

Alapítók: K 100.000.000. Tartalékok: K 80.279.994.
Takarékbetétel: 300.000.000.

Fióküzlet Suboticán (Pašičeva u. 4.)

Elfogad takarékbetéteket, folyósít kölcsö-
nöket, leszámítol váltókat, vesz és elad
csekket, devizákat, valutákat és lebo-
nyolít mindennemű bankügyletet gyorsan
és pontosan.

VESZEK:

ócskavas, vörösréz,
réz, bádóg, disznó-
sörte, csont, gyapjú,
rongy és minden más
hulladékot.

Aki a fenti cikkek bevásárlásá-
val biztos jövedelemhez akar
jutni forduljon **Kraus stariji**
Osijek céghez. — Ezen cég a
fenti cikkekért a legmagasabb
árat fizeti és mindazoknak, kik
részére bevásárolni akarnak, jó
keresetet biztosít. 472

Salubra

1 doboz ára 38/-

Legjobb táplálék csecsemőknek.

Rendkívül hathatós szer gyomor-
beteg, lábbadozó és különö-
sen mindenkor rosszul tápláltak
és gyenge-alkatúak részére.

KAPHATÓ MINDENÜTTI

„SALUBRA” Vegyi-Tápszergyár R. T.

ZAGREB

Boškovičeva ul. 23. Telefon 7-91.

Gyár: NOVA GRADIŠKA

Telefonszámok: 125, 841, 557

A világ legjobb szőlőpermetezője
„VERMOREL”

rendszerű, erős vörösréz lemezből, minden eddigi
gyártmányt felülmúl. Nagy raktár mindenféle
hozzávalókat r és z ek ből és gummiárúkból.

Vasgerendák, drótfonatok
minden más vasáru
nagyban és kicsinyben.

Kérjen árajánlatot.

Rosenfeldtesvérek vaskereskedők
Subotica

A legújabb rendszerű horvát, német és magyar
betűs eredeti amerikai

írógép kapható

2250— dinárért jótállás mellett **Deutsch** író-
optikusnál Subotica, Alexandrova-utlica 5. — Min-
denemű írógépjavitások műhelyemben leggyor-
sábban, jótállás mellett eszközöltnék.

Megnyilt 1921. dec. 1-én

Astoria szálló

Beograd, Kraljev trg 9.

Új épület. — Elsőrangú kényelemmel berendezve.

Astoria étterem és szórakozóhely

a fővárosi intelligencia letelegansabb találkozó-
helye! Elsőrangú ételek, italok és kiszolgálás. —
A személyzet magyarul is tud. — A n. b. utazó-
közönség pártfogását kérve az **Igazgatóság.**

WEITZENFELD ÉS TSA

SUBOTICA 000000 TELEFON 190

Iroda: Városi bérpalota. Költőgyár: Sental-put

Alapítva 1902. 00000 Táviratcím: Kenderipar.

PONYVA

ELADAS ÉS KÖLCSÖNZÉS

A j a n l: Lópokróccokat,

Tűzoltó és kerti tömlő-

ket, ujlisztes, gabonás,

gyapju, toll, komló és

szalmazsákókat, mad-

rac és roletta szöveteket

juttából és lenből, minden-

nemű házivászat. Zsineg,

kötél és hevederek. 2413

TÜZIFA

vagontételekben, — azok kivételével aprított fa
állandóan raktáron a legmérsékletesebb nap-
árban kapható. Kivánatra házhoz szállítva

Építkezési anyagok
mindennemű épületi, cserép- és asztalos-
árak kicsinyben és nagyban kaphatók.

Asztalosoknak árendédmény. Nagy parkett
raktár tölgy- és bükkfában.

Pollák Artur fakeskedő,
Pajo Kujundžić-ül. végén. Telefon 685. sz.

Weisz és Schlesinger

festékárú nagykereskedők

Subotica, Pašičeva-utlica 13. szám.

Ajánlja a tavaszi szezonra **viszontela-**

dóknak festék, firnisz, kocsikenőcs, to-

votta gépszir és vegyiáru cikkeit eredeti

gyári áron. 192

Salina

az elpusztíthatatlan
kaucsuk-cipősarok

